

Warszawa 2013

Recenzenci dysertacji doktorskiej:

ks. prof. dr hab. Edward Jarmoch UPH w Siedlcach
prof. dr hab. Mieczysław Wrzosek Uniwersytet w Białymstoku

Recenzenci wydawniczy:

dr hab. Andrzej Gil, prof. KUL
dr hab. Jarosław Cabaj, prof. UPH w Siedlcach

Projekt okładki: Ryszard Rybarczyk

Korekta: Danuta Giewartowska, Aneta Abramowicz,

Opracowanie graficzne zdjęć:

Katarzyna Dmowska
Dawid Jaworski - Agencja Reklamowa Prestige

© Copyright by Rafał Dmowski, Siedlce 2013

© Copyright by Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Warszawa 2013

Zdjęcia pochodzą ze zbiorów:

Archiwum Diecezjalnego w Siedlcach, Archiwum Państwowego w Siedlcach,
Muzeum Niepodległości w Warszawie, Muzeum Zbrojowni na Zamku w Liwie,
Sokołowskiego Ośrodka Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sokołowie
Podlaskim, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Węgrowie, Martyny Jurzyk,
Adama Krzeskiego, Janiny Czerepińskiej, sobieszynkronika.fotosik.pl,
oraz autora

ISBN 978-83-62171-90-3

Wydawca:

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego
02-730 Warszawa, al. Wilanowska 204
Tel./fax: (22) 843 38 76, 843 78 73
e-mail: mhprl@mhprl.pl www.mhprl.pl

Realizacja na zlecenie Wydawcy

Elpil Siedlce

Spis treści

Przedmowa Janusz Gmitruk, ks. Roman Krawczyk	5
Wstęp	9
Rozdział I	
Powstanie, kasata i wskrzeszenie diecezji podlaskiej	25
1. Zarys historii diecezji w XIX wieku	25
2. Kasata diecezji	33
3. Wskrzeszenie diecezji w 1918 r.	36
4. Stolice diecezji w dwudziestoleciu międzywojennym	42
Rozdział II	
Terytorium i granice diecezji	55
1. Diecezja podlaska w podziałach administracyjnych II Rzeczypospolitej ...	55
2. Charakterystyka społeczno-gospodarcza omawianego terenu	59
3. Stosunki narodowościowe i wyznaniowe na terenie diecezji	61
4. Kościelny podział administracyjny i jego zmiany w latach 1918-1939 ...	66
5. Struktura dekanalna i parafialna diecezji podlaskiej	81
a. podział dekanalny w latach 1918-1939	83
b. rozwój sieci parafialnej w latach 1918-1939	90
c. erekcja nowych parafii w diecezji	102
Rozdział III	
Biskupi diecezjalni	117
1. Biskup Ordynariusz	117
2. Biskup Sufragan	157
Rozdział IV	
Centralne instytucje diecezjalne	189
1. Kuria Diecezjalna	189
2. Sąd Biskupi	198
3. Kapituły	205
a. Kapituła katedralna	205
b. Kapituła kolegiacka w Janowie Podlaskim	216
4. Synod diecezjalny	224

Rozdział V

Seminaria Duchowne	229
1. Wyższe Seminarium Duchowne w Janowie Podlaskim	229
2. Podlaskie Mniejsze Seminarium Duchowne św. Rodziny czyli Wyższe Gimnazjum Biskupa Podlaskiego im. Św. Rodziny w Siedlcach	249

Rozdział VI

Duchowieństwo	271
1. Duchowieństwo diecezjalne	271
2. Duszpasterstwo specjalistyczne	282
a. kapelani wojskowi	282
b. kapelani więzienni	299
c. kapelani harcerscy	308
d. kapelani szpitalni	311
e. prefekci	312
3. Udział duchowieństwa diecezjalnego w życiu społeczno-politycznym ..	316
4. Duchowieństwo diecezjalne, odznaczone godnościami honorowymi ..	331

Rozdział VII

Działalność kościelnych organizacji społecznych	335
1. Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej	335
2. Liga Katolicka	352
3. Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej	358
4. Instytut Diecezjalny „Caritas”	374
5. Instytut Wyższej Kultury Religijnej	380

Zakończenie	387
--------------------------	------------

Aneksy	393
---------------------	------------

Aneks nr 1

Wykaz parafii i filii parafialnych znajdujących się na terenie Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej w 1939 r.	393
---	-----

Aneks nr 2

Opis Wizyty Pasterskiej J. E. Ks. Biskupa Ordynariusza, odbytej w 1920 r. w Skórcu i Siedlcach	399
--	-----

Aneks nr 3

Strona tytułowa „Wiadomości Diecezjalnych Podlaskich” z nekrologiem Marszałka Józefa Piłsudskiego	404
---	-----

Aneks nr 4	
Testament biskupa Henryka Przeździeckiego	405
Aneks nr 5	
Strona tytułowa „Głosu Podlaskiego” z 27 maja 1939 r.	408
Aneks nr 6	
Okładki wybranych wydawnictw diecezjalnych	409
Aneks nr 7	
Artykuły, dotyczące bp Czesława Sokołowskiego zamieszczone w „Biuletynie Informacyjnym”	410
Bibliografia	411
Wykaz tabel	455
Indeks nazwisk	457
Indeks miejscowości	477
Wykaz skrótów	487
Spis ilustracji	489
Streszczenie	493
Summary	494